

Norsk-Finsk Interesseorgan
Ringveien 7
9802 VESTRE JAKOBSELV

REF.

VÅR REF.
200900181-2 dfs

DATO
26. juni 2009

Språkrådet og kvensk språk

Vi viser til brev fra dere datert 14. juni i år, der dere tar opp en rekke problemstillinger knyttet til norsk politikk overfor kvensk språk og stiller en del spørsmål til oss. Vi skal gå inn på problemstillingene og spørsmålene nedenfor.

Språkrådets forhold til kvensk og samisk

Dere spør når Språkrådet ble "kvenenes samarbeidspartner". Det rette svaret er at det er *staten* som har tatt på seg å være samarbeidspartner for kvenene og de øvrige nasjonale minoritetene. Språkrådets rolle er å være statens fagorgan i språkspørsmål, som det heter i våre vedtekter.

Språkrådet har nå fått et utvidet ansvarsområde med den nye norske språkpolitikken som er nedfelt i St.meld. nr. 35 (2007–2008) *Mål og mening. Ein heilskapleg norsk språkpolitikk*, og som Stortinget nylig har vedtatt. Stortingsmeldingen gir Språkrådet et definert språkpolitisk ansvar også for andre språk enn norsk og går i avsnitt 10.3 inn på situasjonen for kvensk og tiltak for å styrke kvensk (meldingen kan leses her: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kkd/dok/regpubl/stmeld/2007-2008/stmeld-nr-35-2007-2008-.html?id=519923>).

Det er på denne bakgrunnen styret i Språkrådet den 11. juni i år har gjort et prinsippvedtak der det blant annet heter:

Styret viser til dei tiltaka som gjeld samisk språk og kvensk språk, og som Stortinget slutta seg til i plenumsbehandlinga den 28. april 2009. Vedtaka gjev òg Språkrådet ei ny rolle å spela i samfunnet, bl.a. i høve til samisk og kvensk. Språkrådet vil følgja opp dette ved å vera samarbeidspartnar og støttespelar når det gjeld samisk og kvensk språkpolitikk. Nærleggjande saksområde kan vera handlingsplanen for samisk og standardiseringa av kvensk språk.

Utvidelsen av vårt ansvarsområde er ennå ikke nedfelt i vedtektene, men det stemmer altså på ingen måte at vi med styrevedtaket ”blander oss inn i” noe som ligger utenfor vårt felt.

Dere spør også hvilken betydning Språkrådets ”deltagelse i kvensk/samisk [vil] ha for den økonomiske situasjonen ved Språkrådet”. Språkrådet har i dag fire fagråd, og i *Mål og mening* sier Kultur- og kirke departementet at det vil bli oppnevnt et femte fagråd, som skal arbeide med overordnede spørsmål som gjelder ”rettar og interesser for alle med samisk eller minoritetsspråkleg bakgrunn eller tilknytning”, og spørsmål som gjelder språkopplæring i et stadig mer flerkulturelt samfunn. I forbindelse med dette vil det uten tvil bli ansatt folk med spesialkompetanse innenfor området språklige minoriteter.

Skilting med kvenske stedsnavn

Dere viser til et vedtak hos oss om å kontakte samferdselsmyndighetene angående skilting med kvenske stedsnavn, og dere etterlyser grunnlaget for det.

Språkrådet skrev 22. juni til Statens vegvesen og bad om en redegjørelse for etatens praksis på dette feltet. I brevet viste vi til kritikk som er kommet mot mangelfull skilting med samiske og kvenske stedsnavn i Finnmark, og til stedsnavnloven, som sier at offentlige organer skal ta i bruk slike navn. Bakgrunnen for brevet var opplysninger på rundebordskonferansen samt – naturligvis – den utvidelsen av vårt ansvarsområde som det er gjort rede for under forrige punkt.

I det dere skriver om dette spørsmålet, viser dere til Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter, der artikkel 11 sier at statene skal ”søke å fremvise tradisjonelle stedsnavn [...] også på minoritetsspråket når det er tilstrekkelig etterspørsel etter slike angivelser”. Nå er det slik at konvensjonen fastsetter minimumskrav, som Norge har inkorporert i stedsnavnloven. Etter opplysninger vi har fra juridisk hold, hindrer ikke konvensjonen statene i å gå lenger enn dette, noe Norge har gjort med stedsnavnloven. Dermed er det denne nasjonale loven som gjelder, ikke rammekonvensjonens formulering. Det som eventuelt kan sette grenser for nasjonal lovgivning og nasjonal praksis i slike tilfeller, er – så vidt vi forstår – forholdet til rettighetene til andre grupper enn den nasjonale minoriteten det er tale om.

Språkrådet har lenge hatt et ansvar i forbindelse med stedsnavn, også navn i Finnmark, ved å administrere den statlige stedsnavntjenesten. Tjenesten for kvenske navn ble opprettet i 2002. Når det gjelder konsulenten for kvenske stedsnavn, har hun ifølge stedsnavnloven paragraf 5 andre ledd punkt d full anledning til å ta opp skrivemåten av stedsnavn innenfor sitt område. Loven med forskrifter gir for øvrig detaljerte regler for blant annet saksbehandling og hvem som skal ha høve til å uttale seg ved høringer.

Hvem er kvenene?

I brevet legger dere fram et syn på hvem som kan være omfattet av begrepet ”kven”, bygd på en forholdsvis omfattende argumentasjon. Det ligger naturligvis utenfor vårt mandat å avgjøre dette spørsmålet. Så vidt vi forstår, forholder myndighetene seg til de

nasjonale minoritetene gjennom de samme minoritetenes organisasjoner (i samenes tilfelle derimot til Sametinget). Dette kunne knapt vært annerledes, siden det ikke finnes offentlige institusjoner, manntall osv. for disse gruppene (slik det gjør for samene).

Hvordan individer som ikke vil regnes til gitte nasjonale minoriteter, bør forholde seg, er derfor et åpent spørsmål, som bare kan behandles ad politisk vei. Dette har dere som organisasjon naturligvis full anledning til å ta opp, for eksempel overfor Arbeids- og inkluderingsdepartementet, som har ansvaret for arbeidet for de nasjonale minoritetene.

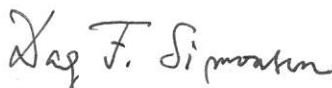
Språkrådets holdning

Til slutt vil vi understreke at Språkrådet naturligvis ikke har noe ønske om å ”presse kvenske stedsnavn” på noen eller ramme noen språklig-kulturell gruppe på andre måter. Vår rolle består i å følge opp offisiell norsk språkpolitikk, noe det styrevedtaket som er referert ovenfor, også går ut på. Vi anerkjenner fullt ut behovet for å styrke minoritetsspråkernes stilling og de språklige rettighetene til ethvert individ i Norge, og vi ønsker å samarbeide på bredest mulig basis for å ivareta dette.

Med hilsen

Sylfest Lomheim
direktør

Dag F. Simonsen
seniorrådgiver

Kopi: Kvensk stedsnavntjeneste – Paikannimipalvelus